

DE SYGE

Eutanasi i det nazistiske Tyskland

Den danske sterilisationslov fra 1929 var den første racehygiejniske lov i Europa, men da det nazistiske parti med Adolf Hitler i spidsen kom til magten i Tyskland i 1933, begyndte de hurtigt at lovgive i samme retning. I 1934 – samme år som den danske regering udvidede sin racehygiejniske politik med *åndssvage*loven – indførte det nazistiske styre tvangssterilisation af mentalt handicappede tyske borgere. Ligesom i Danmark, hvor begrebet *moralsk åndssvaghed* gjorde det muligt at udvide gruppen af anbragte, blev blandt andet prostituerede og kriminelle også en del af sterilisationsprogrammet. I alt blev mellem 300.000 og 400.000 tyskere steriliseret og fra 1935 blev det en betingelse for at kunne gifte sig, at borgerne kunne overbevise myndighederne om, at de ikke havde arvelige sygdomme i familierne.

En forbindelse mellem holdningen i Tyskland og i Danmark blev skabt i slutningen af Anden Verdenskrig, hvor 465 mænd, der blev betegnet som "asociale" eller "vaneforbrydere" i 1944 blev anholdt af dansk politi og deporteret til den tyske koncentrationslejr Neuengamme. Begrebet "asocial" blev også brugt om de mænd, der blev anbragt på Livø og dækkede over en bred gruppe, deriblandt vagabonder, alkoholikere, kriminelle og homoseksuelle. Både af danske og tyske myndigheder blev racehygiejniske argumenter altså brugt til at straffe danske borgere. I Neuengamme døde op imod 30 procent af denne gruppe – en større andel end blandt andre danske indsatte i koncentrationslejre. Og mens de fleste danskere, der havde været indsat i koncentrationslejre, fik erstatning eller offentlig hjælp efter krigen, blev gruppen af asociale og vaneforbrydere i mere end tre ud af fire tilfælde nægtet erstatning eller anerkendelse af deres lidelser. Dermed signalerede de danske myndigheder, at disse danskere selv havde været skyld i deres anholdelse og deportation.

I 1939 gik politikere og myndigheder i Tyskland et stort skridt videre over for handicappede, åndssvage og psykiatriske patienter ved at gennemføre systematiske drab. Ud fra helbred og arbejdsevne udvalgte tyske læger indlagte og anbragte tyskere, som mentes at "udgøre en trussel imod den ariske races fremtid". De systematiske drab skete inden for det såkaldte T4-program og blev betegnet *eutanasi*, som kan oversættes til aktiv dødshjælp eller medlidenhedsdrab. Omkring 220.000 tyskere blev dræbt i T4-programmet ved at få en dødelig indsprøjtning eller blive gasset – drabsmetoder, der dannede forbillede for de udryddelseslejre, hvor især jøder blev slået ihjel under Anden Verdenskrig.

I Danmark gik myndighederne eller politikere aldrig så langt slå mennesker ihjel, men tankegangen fandtes blandt andet hos overlæge på De Kellerske Anstalter Hans-Otto Wildenskov, som gav udtryk for, at det var en fordel for samfundet, når børn af åndssvage forældre døde. I 1949 kom eutanasi igen til debat, efter en mor hentede sin søn på Ebberødgård og gassede ham ihjel i familiens køkken i Holte. I medierne gav flere udtryk for sympati og forståelse for morens handling, deriblandt flere læger, men overlægen på Ebberødgård, der også blandede sig i debatten, tog skarpt afstand til drabet.

DE SYGE ©FORLAGET COLUMBUS

MÅ DOWNLOADES/PRINTES/KOPIERES I HENHOLD TIL GÆLDENDE TEKST OG NODE-AFTALE.

DE SYGE

60 000 RM

kostet dieser Erbkrankte
die Volksgemeinschaft
auf Lebenszeit

*Volksgenosse
das ist auch
Dein Geld*

Lesen Sie

**NEUES
VOLK**

Die Monatshefte des Rassenpolitischen Amtes der NSDAP

DE SYGE ©FORLAGET COLUMBUS

MÅ DOWNLOADES/PRINTES/KOPIERES I HENHOLD TIL GÆLDENDE TEKST OG NODE-
AFTALE.

DE SYGE

Racehygiejnisk propaganda fra de nazistiske myndigheder i Tyskland, 1938: "60.000 rigsmark, det er hvad denne person, der lider af arvelige defekter, koster samfundet i løbet af livet. Borgere, det er også jeres penge. Læs "Nye Mennesker". Det månedlige magasin fra den racepolitiske afdeling af NSDAP."